

Sla uw slag met duurzaam onderhoud op honkbalvelden

De gemeente Den Bosch had problemen op haar tien jaar oude honkbal- en softbalvelden. Het water liep niet meer goed weg door het gravel. Gravel wordt ook gebruikt bij de tennissport, waar de laatste jaren veel vooruitgang is geboekt. Is het toepassen van deze technieken ook zinvol voor de honk- en softbalsport? De gemeente vroeg Kennis van Sport om haar te adviseren over het verlengen van de levensduur van de velden en het optimaliseren van de velden voor de sporters.

Auteur: Jarno Tiethoff

Is er een probleem?

In Nederland wordt scherp gekeken naar de aanleg. De sporttechnische norm is daarop afgestemd en er wordt op getoetst. Dit moet voldoende zijn om de voor de sport gewenste speeleigenschappen te bereiken. Bij een bewerkelijk product, zoals gravel, is dat een valkuil. In de norm staat omschreven dat gravel in 24 uur tijd minimaal 250 liter water per vierkante meter moet kunnen afvoeren. Sterker nog: een gravellaag moet een standaard-regenbui van 3 tot 5 mm kunnen absorberen, omdat een honkbalveld net als elk ander sportveld binnen een half uur weer bespeelbaar dient te zijn. Zoals bekend wijst de praktijk bij veel honk- en softbalvelden vaak anders uit. Het gravel

absorbeert nauwelijks en het water blijft uren op het oppervlak staan. De gewenste normtechnische eigenschappen worden niet meer gehaald.

Herkenbare oorzaak

De vereniging en gemeente steken ruim voldoende uren in het onderhoud. Desondanks is het lastig om de velden effectief te onderhouden. Voor een optimaal resultaat van het onderhoud zijn veel factoren van belang. Dat begint al met het optimaal inrichten van de accommodatie voor het gebruik. Hoe gaan de spelers vervolgens om met de velden? Wordt ontstane speelschade goed hersteld? En tot slot: worden de velden door periodiek onderhoud weer in hun originele staat terug-

gebracht? Dit betekent dat een goed samenspel nodig is. Als een of meerdere factoren uit balans zijn, moet dit opgevangen worden om het evenwicht te herstellen. Dit wordt vaak afgeschoven op de onderhoudsploeg. Met andere woorden: er moet meer werk worden verricht dan eigenlijk noodzakelijk is, waardoor het overzicht snel weg is. Het gevolg: waterplassen die langdurig blijven staan; sporten is dan niet mogelijk. In 's-Hertogenbosch is gekeken wat er nodig is om het samenspel te optimaliseren. Dit is samengevat in een kwaliteitsonderzoek, dat vertaald kan worden naar een meerjaren-onderhoudsplan.

Samenwerking en voorlichting

Tijdens het kwaliteitsonderzoek kwam al snel naar voren wat de oorzaken zijn van de waterplassen die regelmatig een halve dag blijven staan. Spelers vernielen de velden door het spel. En dat is goed, want anders kan er niet gesport worden. Maar het is wel van belang dat de vereniging weet wanneer er gesport kan worden. Is het gravel te nat wanneer erop gespeeld wordt, dan ontstaat er schade

‘Denk niet meteen in oplossingen, maar bepaal eerst de strategie. Want een speler wint niet alléén, maar door samenspel’

Ontmengd gravel speelt minder prettig en bemoeilijkt het wekelijks onderhoud, met wateroverlast tot gevolg.

Het terugbrengen van het gravel in de juiste mengverhouding zorgt voor goede speeleigenschappen en eenvoudiger uit te voeren wekelijks onderhoud.

in de vorm van een dichtgesmeerde laag. Hierop blijft water staan. Dit betekent extra herstelwerkzaamheden bovenop het reguliere onderhoud. Of erger: op een te droog veld spelen, waardoor ontmenging plaatsvindt. Meestal is er geen sprake van onwil, maar van onwetendheid.

Door goede voorlichting aan de vereniging ontstaat er begrip over hoe om te gaan met het veld. Een kwartier extra wachten voorkomt dat dit uren wachten wordt. Dat is in het voordeel van de speler zelf, want spelers willen bij voorkeur altijd spelen. Een duidelijk speelbeleid is nodig, ook voor de bezoekende partij. Gedurende de wachttijd kan de clubkas gespekt worden door gezellig een drankje te drinken, en de parkcommissie kan indien nodig de velden prepareren.

Het wekelijks onderhoud is in Nederland meestal een taak van de vereniging, die wordt uitgevoerd door enthousiaste vrijwilligers. Het is van belang dat de vrijwilligers het werk professioneel uitvoeren. Bij honkbal maakt een speler het liefst nog een sliding naar het honk toe. Dat is goed voor het spel, maar niet voor het veld. Hoe ga je daarmee om, hoe herstel je dat? Daarover ontbreekt vaak de kennis. Juist doordat gravel en natuurgras erg

TOTAL GRADER, EEN TOTALE VERANDERING VOOR DE SPORT?

In januari voerden wij de eerste testen uit met de Total Grader op een dertig jaar oude gravelbaan met een gemiddelde laagdikte van 60 mm. Een bevroren gravellaag van 40 mm werd lasergestuurd gebroken. De werking is bijna hetzelfde als die van een overtopfrees, maar het voordeel van deze machine is dat hij geen messen heeft. Dit voorkomt dat een storende laag ontstaat, en het mengsel wordt niet kapotgeslagen, maar teruggebracht naar het originele volume. Door het lasergestuurde mengen is de onderlaag en later de gekilverde laag overal hetzelfde. Juist doordat deze machine het materiaal van onderuit weer naar boven mengt, ontstaan er unieke kansen, onder andere voor het verbeteren van honk- en softbalvelden. Maar ik voorzie ook kansen voor andere sporttechnische lagen, waaronder lava-rubbermengsels. In het verleden zijn dergelijke mengsels in depot op de parkeerplaats gemengd. Op dat moment werd een monster gestoken ter controle. Vervolgens werd het mengsel in het veld gereden. Het nadeel hiervan is dat de kans op ontmenging heel groot is vanwege de bewerking. Ik zeg altijd maar zo: elke bewerking die je aan lava doet, is er een te veel. Lava ontmengt snel. Wanneer deze velden aan renovatie toe zijn, blijkt het mengsel dan ook vaak niet te voldoen wat betreft de mengverhouding, terwijl er oorspronkelijk aantoonbaar een juist mengsel aanwezig was. Of het mengsel voldoet, hangt daarom naar mijn mening deels af van waar en hoe het monster is gestoken. Ook de manier van bewerken is essentieel. Doordat deze machine van onder naar boven werkt en het materiaal niet kapot slaat, kan er in situ opnieuw gemengd worden, waarbij de fijnere onderste laag weer goed naar boven wordt gebracht. Ook in nieuwbouwsituaties verwacht ik met deze machine interessante mogelijkheden. Er kan een mengsel worden gemaakt in het veld in plaats van op de parkeerplaats. Dit scheelt ruimte en een extra werkgang en is dus kostenbesparend. Doordat de machine niet ontmengt of een storende laag maakt, geeft hij ook nog een beter resultaat.

bewerkelijk zijn, is het ontzettend belangrijk dat herkend wordt welk onderhoud wanneer nodig is. Een veld kan binnen enkele jaren niet meer functioneren, maar het kan ook twintig jaar moeiteloos meegaan. En daar zit nu juist de winst.

Met goed onderhoud bespaar je op werkuren en versnelde afschrijving. Je wint qua spelplezier en verkort de wachttijd na regen

Vaak wordt er gekeken naar het probleem en wordt dit vervolgens opgelost. Maar het aanpakken van de oorzaak geeft meestal een beter resultaat voor minder kosten. Investeer niet alleen in de aanleg, maar ook in het beheer; doe dit door middel van efficiënte trainingen en de inzet van effectieve apparatuur die niet arbeidsintensief is. Het

Jarno Tiethoff

resultaat: velden die altijd goed te bespelen zijn. Goed voor de sporters, maar ook voor het werkplezier van de (vrijwillige) onderhoudsploeg.

Strategisch oplossen

In Den Bosch zijn de oorzaken van het ontstaan van de huidige kwaliteit van de velden precies in beeld gebracht. De komende jaren kan gericht gewerkt worden aan verbeteringen, zodat herhaling in de toekomst voorkomen kan worden. Om de bestaande problemen op de honkbalvelden direct op te lossen, is bepaald wat de kwaliteit van het gravel is en of de fundatie niet is verzakt. Dit was nodig om juist in te kunnen schatten welke techniek budgettair het beste resultaat geeft. Vervolgens is met behulp van de Total Grader de hele toplaag lasergestuurd doorgemengd. Hierdoor ontstond opnieuw een homogene laag, die in dit geval praktisch even goed was als nieuw aangelegd.

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-5289